

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه (مقدمه واجب)

معنی تبعیت در وجوب غیر ۳

جلسه ۱۹۹

استاد نجار زاده

تمه معنی سوم تبعیت:

ظاهراً سبب در اشتها معلول بودن وجوب غیر آن است که امر، شوقش به مقدمه، منبعث از شوقی است که به ذو المقدمه تعلق گرفته؛ زیرا انسان وقتی به فعل و انجام شیئی مشتاق بود، بالتبع به انجام هر آنچه مطلوبش به آن موقوف است اشتیاق پیدا می‌کند و همین معنا مقصود از معلولیت است.

ولی در عین حال باید توجه داشت که اشتیاق داشتن به اینکه غیر، فعلی را انجام دهد وجوب نمی‌باشد؛ بلکه این شوق، امر را وادار می‌کند که به آن فعل امر نماید؛ مشروط به اینکه از امر، مانعی ممانعت ننماید؛ و وقتی امر از امر صادر شد و فرض کردیم که امر برای امر نمودن صلاحیت دارد؛ از نفس این امر، وجوب را انتزاع می‌توان کرد.

و حاصل آن که وجوب غیر، معلول وجوب نفسی که در ذو المقدمه است نبوده و در سلسله علل نیز به آن منتهی نمی‌شود و عبارت دیگر: شوق یاد شده، علت تامه نبوده بلکه مقتضی برای امر می‌باشد.

معنای چهارم

معنای چهارم تبعیت عبارت است از ترشح وجوب غیر از وجوب نفسی؛ به این معنا که از وجوب نفسی ذو المقدمه، وجوب غیر مقدمه را استفاده می‌کنیم؛ البته نه به این معنا که وجوب غیر مزبور، معلول وجوب نفسی ذو المقدمه باشد؛ بلکه مقصود آن است که:

باعث و محرک بر وجوب غیر مقدمه، واجب نفسی می‌باشد؛ زیرا امر به مقدمه و بعث به طرف آن، صرفاً به خاطر رسیدن به ذو المقدمه بوده؛ پس وجوبش طریق و وسیله‌ای می‌گردد برای تحصیل ذو المقدمه و اگر ذو المقدمه مقصود مولی نمی‌بود، مقدمه واجب نمی‌گشت.

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

نکته ۱:

تعریفی که اصولیین برای واجب غیری کردند، موید همین معنی است: واجب غیری آن است که به خاطر واجب دیگری واجب شده باشد؛ یعنی واجب غیری آن است که به منظور غایتی وجوب پیدا کرده و آن غایت، واجب دیگر یعنی ذو المقدمه است که تحصیل و توصل به آن باعث وجوب مقدمه گردیده.

نکته ۲:

وجوب غیری از حیث اطلاق و اشتراط، تابع وجوب ذو المقدمه است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv